

MỘT SỐ QUY ĐỊNH VỀ CHẾ ĐỘ ĐỐI VỚI NGƯỜI LAO ĐỘNG BỊ TAI NẠN LAO ĐỘNG, BỆNH NGHỀ NGHIỆP

QUỐC KHÁNH

Ngày 28/12/2021, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội đã ban hành Thông tư 28/2021/TT-BLĐTBXH quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật An toàn, vệ sinh lao động về chế độ đối với người lao động (NLĐ) bị tai nạn lao động (TNLĐ), bệnh nghề nghiệp (Thông tư 28). Thông tư 28 thay thế Thông tư 04/2015/TT-BLĐTBXH hướng dẫn thực hiện chế độ bồi thường, trợ cấp và chi phí y tế của người sử dụng lao động (NSDLĐ) đối với NLĐ bị TNLĐ, bệnh nghề nghiệp (Thông tư 04) và Thông tư 26/2017/TT-BLĐTBXH quy định và hướng dẫn thực hiện chế độ bảo hiểm TNLĐ, bệnh nghề nghiệp bắt buộc (Thông tư 26). Theo đó, Thông tư 28 có hiệu lực từ ngày 01/03/2022 và có một số thay đổi, bổ sung về chế độ TNLĐ, bệnh nghề nghiệp. Dưới đây là một số nội dung đáng chú ý của Thông tư 28:

Thứ nhất, quy định về các trường hợp TNLĐ và bệnh nghề nghiệp, nguyên tắc và mức bồi thường cụ thể. Theo đó, NSDLĐ có nghĩa vụ phải bồi thường TNLĐ, bệnh nghề nghiệp cho NLĐ trong trường hợp:

- (i) NLĐ bị TNLĐ làm suy giảm khả năng lao động từ 5% trở lên hoặc chết do TNLĐ mà lỗi không hoàn toàn do chính NLĐ gây ra.
- (ii) NLĐ bị bệnh nghề nghiệp làm suy giảm khả năng lao động từ 5% trở lên hoặc bị chết do bệnh nghề nghiệp khi đang làm việc cho NSDLĐ, hoặc trước khi nghỉ hưu, trước khi thôi việc, trước khi chuyển đến làm việc cho NSDLĐ khác.

Trong đó, nguyên tắc bồi thường như sau:

- (i) Đối với TNLĐ: TNLĐ lần nào thì thực hiện bồi thường lần đó, không cộng dồn với các TNLĐ trước đó.
- (ii) Đối với bệnh nghề nghiệp: Việc bồi thường tùy thuộc vào mức (%) suy giảm khả năng lao động (tỷ lệ tổn thương cơ thể) tại lần khám, giám định sức khỏe đầu tiên. Từ lần thứ hai trở đi thì việc bồi thường sẽ căn cứ vào mức (%) suy giảm khả năng lao động tăng lên để bồi thường phần chênh lệch mức (%) suy giảm khả năng lao động so với kết quả giám định lần

trước liền kề.

Khi bị TNLĐ, bệnh nghề nghiệp, NLĐ được bồi thường với mức tiền như sau:

- (i) Trường hợp NLĐ bị suy giảm khả năng lao động từ 5% đến 10%: ít nhất 1,5 tháng tiền lương.
- (ii) Trường hợp NLĐ bị suy giảm khả năng lao động từ 11% đến 80%: ít nhất 1,5 tháng tiền lương, cộng thêm 0,4 tháng tiền lương với mỗi 1% khả năng lao động bị suy giảm (có thể tra cứu mức bồi thường cho NLĐ tại Phụ lục I ban hành kèm theo Thông tư 28).
- (iii) Trường hợp NLĐ chết hoặc bị suy giảm khả năng lao động từ 81% trở lên: ít nhất 30 tháng tiền lương.

Thứ hai, hướng dẫn cụ thể về nghĩa vụ trợ cấp cho NLĐ của NSDLĐ. Theo đó, NLĐ bị TNLĐ làm suy giảm khả năng lao động từ 5% trở lên hoặc thân nhân NLĐ bị chết do TNLĐ mà nguyên nhân xảy ra TNLĐ hoàn toàn do lỗi của chính NLĐ bị nạn gây ra sẽ được nhận trợ cấp theo mỗi lần xảy ra TNLĐ, không cộng dồn các vụ tai nạn đã xảy ra từ các lần trước đó. Mức trợ cấp như sau:

- (i) NLĐ suy giảm khả năng lao động từ 5% đến 10%: ít nhất 0,6 tháng tiền lương.
- (ii) NLĐ suy giảm khả năng lao động từ 11% đến 80%: Bằng 40% số tiền lương tháng bồi thường cho NLĐ khi bị TNLĐ ở cùng một mức suy giảm khả năng lao động (có thể tra cứu mức trợ cấp cho NLĐ tại Phụ lục I ban hành kèm theo Thông tư 28).
- (iii) NLĐ suy giảm khả năng lao động từ 81% trở lên hoặc chết: ít nhất 12 tháng tiền lương.

Thứ ba, quy định về thời hạn thực hiện bồi thường, trợ cấp của NSDLĐ. Theo đó, NSDLĐ phải ra quyết định bồi thường, trợ cấp cho NLĐ bị TNLĐ, bệnh nghề nghiệp trong thời gian 05 ngày làm việc kể từ ngày nhận được biên bản giám định của Hội đồng Giám định Y khoa về mức độ suy giảm khả năng lao động đối với những vụ TNLĐ nặng hoặc kể từ ngày Đoàn điều tra TNLĐ cấp tỉnh hoặc cấp trung ương tổ chức cuộc họp công bố Biên bản điều tra TNLĐ tại cơ sở đối với những vụ TNLĐ chết người. Trong vòng 05 ngày làm việc kể từ ngày ra quyết định bồi thường, trợ cấp, NSDLĐ phải thanh toán toàn bộ số tiền trong một lần cho NLĐ hoặc thân nhân của NLĐ.

Thứ tư, điều chỉnh cách thức chi trả chế độ TNLĐ trong trường hợp đặc thù. Cụ thể, trường hợp NLĐ thuộc đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc nhưng NSDLĐ không đóng bảo hiểm xã hội cho họ thì NSDLĐ phải trả cho NLĐ bị TNLĐ, bệnh nghề

nghiệp số tiền tương ứng với chế độ trợ cấp mà cơ quan bảo hiểm xã hội sẽ chi trả cho NLĐ nếu được đóng bảo hiểm. Việc chi trả có thể thực hiện một lần hoặc hằng tháng theo thỏa thuận của các bên, hoặc theo yêu cầu của NLĐ nếu các bên không thống nhất được hình thức chi trả.

MỘT SỐ BÌNH LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Việc ban hành Thông tư 28 đã khắc phục được một số hạn chế tại Thông tư 04 và Thông tư 26. Tiêu biểu là quy định về hình thức chi trả chế độ TNLĐ theo yêu cầu của NLĐ trong trường hợp NSDLĐ không đóng bảo hiểm xã hội cho NLĐ. Tuy nhiên, một số vấn đề quan trọng liên quan chế độ TNLĐ, bệnh nghề nghiệp vẫn chưa được điều chỉnh cụ thể tại Thông tư 28 hay các văn bản có liên quan, đơn cử như quy định ràng buộc trách nhiệm của cơ quan quản lý chuyên ngành trong việc thanh tra, kiểm tra công tác điều tra, kết luận các vụ TNLĐ, bệnh nghề nghiệp. Hầu hết các trường hợp bất hợp lý được xem xét lại đều trên cơ sở ý kiến phản hồi từ cơ quan bảo hiểm xã hội, NLĐ hoặc cá nhân liên quan; đoàn điều tra TNLĐ không phải chịu bất kỳ một trách nhiệm pháp lý gì khi kết luận điều tra không đúng. Đây cũng là một vấn đề mà NLĐ cần phải lưu ý để đảm bảo tối đa quyền và lợi ích của mình.

